

Motion till riksdagen 2018/19:2255

av Jan Björklund m.fl. (L)

Grön liberal politik för miljö och klimat

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om att förorenaren ska betala, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om grön skatteväxling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatet och miljön behöver mer EU-samarbete och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen om långsiktiga klimatinvesteringar som kommer många till del, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsumenters val, märkning av varor inklusive obligatorisk klimatomärkning när det gäller vissa varor som visst kött och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsumenters val, märkning av varor inklusive obligatorisk klimatomärkning när det gäller vissa varor samt vid reklam och köp av flygresor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bryta beroendet av fossila bränslen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om biodrivmedel och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra villkoren för miljöbilar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta cykelpendling och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om flyget och dess utsläpp och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av transporter på järnväg och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer gods till sjöss och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda den mest värdefulla naturen, t.ex. genom naturreservat och nationalparker, och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda utrotningshotade djur och växter genom fridlysning eller restaureringsinsatser och att värna Artdatabanken och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om allemansrätten och strandskyddet och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren samt den regionaliserade rovdjursförvaltningen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om invasiva främmande arter och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skogens roll för klimatet, den biologiska mångfalden och svensk ekonomi och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad miljöhänsyn inom skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska utsläppen i sjöar och vattendrag och om skydd av grundvattentäkter och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skydd av ytvattentäkter och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer återvinning och ökat producentansvar och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska användningen av plast samt om EU:s plaststrategi och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett Sverige fritt från gifter och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen att jordbruket ska bära sina egna miljö- och klimatkostnader men också ersättas för kollektiva nyttigheter och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höga djur- och miljökrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bioteknik (GMO) och dess klimatnytta och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en livsmedelsproduktion som styrs av konsumenters efterfrågan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om köttkonsumtionens klimatpåverkan och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övergödning och tillkännager detta för regeringen.

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slänga mindre mat och att matavfall bör tillvaratas t.ex. i biogasproduktion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Klimatförändringarna leder till extremväder och naturkatastrofer, både i Sverige och i resten av världen. Det påverkar allt liv på jorden. Samtidigt skövlas livsviktig skog medan djur- och växtarter försvinner för att aldrig komma tillbaka. Haven smutsas ner av plast och föroreningar samtidigt som fisken försvinner. För att rädda klimatet och miljön och skapa en renare framtid för kommande generationer måste vi agera nu. Vi måste fatta beslut som gör skillnad på både lång och kort sikt.

Vi ska ta oss an klimat- och miljöutmaningarna med en blandning av krisinsikt, framtidstro och realism. Vetenskap, fakta och teknikutveckling finner lösningarna. Marknadsekonomi och frihandel, inte politiker eller förbudspolitik, driver fram smarta hållbara lösningar. Digitalisering och delningsekonomi banar väg för nya och klimatsmarta konsumtionsmönster. Elfordons frammarsch förändrar hela fordonsindustrin. Energibranschen ställer om, investeringar i fossil energi lönar sig inte. Fler människor på jorden får tillgång till klimatsmart energi istället för hälsofarlig öppen eld och fossila bränslen. Nya jobb och marknader växer fram.

Sverige ligger långt framme när det gäller miljö- och klimatarbete, något vi ska nyttja och göra till en konkurrensfördel. Det är positivt och viktigt att det idag finns en bred politisk enighet bland sju av riksdagens åtta partier om Miljömålsberedningens mål.

Miljöförstöring och klimathot känner inga gränser och det kräver gemensamma lösningar. Inom EU och i det globala miljö- och klimatarbetet inklusive arbetet för att förverkliga Parisavtalet ska Sverige vara en pådrivande kraft och visa ledarskap. Sverige ska visa att det går att förena välstånd och tillväxt med ansvar för miljö och klimat.

Liberalerna har en tydlig grön liberal miljö- och klimatpolitik. Både inför valet 2014 och 2018 har Naturskyddsföreningen gett oss ett viktigt erkännande genom att visa på att vi är bland de mest gröna partierna och med bäst miljöpolitik bland allianspartierna. Även Världsnaturfonden har gett Liberalerna högsta betyg bland allianspartierna. Vi tvekar inte när det gäller att fatta obekväma men nödvändiga beslut som innebär att den som smutsar ner också ska betala mer och vi värnar hav och vattendrag, skyddsvärd skog och den biologiska mångfalden. En prislapp på att skada miljön och klimatet påskyndar teknikutveckling och ökar incitamenten att ta miljö- och klimatansvar.

Grön skatteväxling – förorenaren ska betala

Den bästa miljö- och klimatpolitiken handlar inte om den som har högst budgetanslag och högst subventioner. Istället för kortsiktiga och dyra stöd och subventioner vill vi ha grön skatteväxling och klimatsmarta investeringar. Vår politik syns framförallt i skattetabellerna där den som smutsar ner får betala mer. Vi vill se mer av grön skatteväxling – på riktigt. Höjda skatter på utsläpp och miljöskadlig verksamhet ska kompenseras med sänkta skatter på arbete och företagande. Som del av vår gröna skatteväxling vill vi till exempel ta bort skattesubventioner till fossila bränslen,

reformera reseavdraget, höja förmånsvärdet på bilar som inte är miljöbilar, låta flyget betala för sina utsläpp och införa en läckageskatt i jordbruket samtidigt som skatten på jobb och företagande sänks.

De offentligfinansiella effekterna av nämnda konkreta förslag redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Mer EU-samarbete

EU ska ta klimattäten internationellt. Utsläppen stannar inte vid landsgränser men det gör inte lösningarna heller. EU ska vara en garant för Parisavtalet och visa vägen framåt i klimatarbetet, och alla EU-länder måste ta sitt klimatansvar. Sverige har idag relativt låga koldioxidutsläpp per capita jämfört med andra EU-länder men vi ska självklart minska våra utsläpp samtidigt som vi ska driva på för att EU har en gemensam effektiv politik som bidrar till att alla EU-länder minskar sina. Vi vill se en gemensam europeisk koldioxidskatt och en gemensam flygskatt, som måste sättas i relation till ett förbättrat utsläppshandelssystem. Vi välkomnar arbetet på EU-nivå med en plaststrategi inklusive förbud av vissa engångsartiklar av icke-återvinningsbar plast samt kommissionens förslag på att införa en plastavgift på icke-återvunnen plast i medlemsländerna. Därtill är det viktigt att EU fortsätter arbetet med att fasa ut farliga kemikalier och bekämpningsmedel liksom andra åtgärder för miljö och natur inom hela EU.

Klimatinvesteringar

Samhället måste ställa om och då behövs klimatinvesteringar som är långsiktiga och kommer många till del. Fokus ska vara på att få ner utsläppen och stöd ska inriktas mot insatser där investerade medel har störst nytta och långsiktig effekt, till exempel inom transport, industri samt jord- och skogsbruket. Det kan handla om biogasanläggningar och metangasreducering inom jordbruket eller cykelinfrastruktur för att underlätta cykelpendling. I utvecklingen av hållbara städer kan eldrivna stadsbussar vara en del av lösningen. Och för att främja elektrifieringen av transportsektorn behövs en utbyggd laddinfrastruktur runt om i vårt land. Skattepengar ska inte gå till ineffektiva klimatprojekt, privata inköp av båtmotorer och cyklar med ökad administration och byråkrati som följd.

De offentligfinansiella effekterna av nämnda konkreta förslag redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Konsumenters aktiva val

Det måste vara enkelt för människor att handla klimatsmart, sortera soporna och ta cykel, buss eller tåg istället för bilen. Allt fler människor vill också genom medvetna val minska sin egen påverkan på miljö och klimat. Vi välkomnar denna positiva utveckling som bör underlättas än mer.

Marknadsdriven märkning och certifiering av varor förenklar för människor att göra klimatsmarta val. Vi ser gärna en obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor såsom visst kött. Vi vill också ha en obligatorisk klimatdeklaration vid reklam och köp av flygresor.

Ta bort skattelättnader till fossila bränslen

Subventioner eller skattelättnader till fossila bränslen måste successivt tas bort. Liberalerna har som enda parti under föregående mandatperiod drivit på för att ta bort skattelättnader till diesel i jordbruket. Den rödgröna regeringen höjde istället skattelättnaderna. Flera partier vill också sänka dieselskatten för att kompensera lantbruket för sommarens torka, vilket vi anser vara helt bakvänt. Sveriges bönder behöver ett krisstöd på grund av torkan men ett långsiktigt arbete mot de klimatförändringar som leder till extremväder, måste bygga på minskad användning av fossila bränslen. Genom vår gröna skatteväxling sänker vi istället skatten på jobb och företagande. Liberalerna vill också ta bort skattelättnader på diesel inom gruvindustriell verksamhet.

De offentligfinansiella effekterna av att ta bort skattelättnader på fossila bränslen redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Fossilfria transporter

Transportsektorn står för en tredjedel av de totala svenska växthusgasutsläppen, den största delen från vägtrafik. Utsläppen måste sänkas radikalt. År 2030 ska vi ha en fossilfri fordonsflotta. Vi menar att det smartaste sättet att nå dit är genom att beskatta det som smutsar ner istället för att subventionera det som ska in. Den som köper en ny bil som drivs av fossila bränslen ska betala mer i skatt än den som köper en ny elbil. Vi förordar därför ett system med en omvänd miljöbilsbonus istället för ett system med bonus–malus. Transportsektorn måste ställa om till en fossilfri fordonsflotta men vi motsätter oss att skattepengar går till privata inköpa av nya elbilar. Vi kan också konstatera att supermiljöbilspremien lett till att svenska elbilar säljs vidare till utlandet efter att man mottagit en statlig premie. Därtill vill vi begränsa reseavdraget där det finns en fungerande kollektivtrafik i förhållande till de delar av landet där människor på ett helt annat sätt är beroende av bilen. Dessutom behövs mer forskning kring klimatsmarta transporter inklusive större testsiter i verklig miljö, som elvägar samt utbyggnad av laddinfrastruktur i hela landet.

Biodrivmedel är bättre än fossila bränslen och kan öka genom ett reduktionspliktsystem. Samtidigt bör biodrivmedel användas där det gör mest nytta, till exempel inom flyg och tyngre transporter.

Miljöbilar bör på olika sätt gynnas i förhållande till fossila bilar. Det behövs tydligare och skärpta krav på vilka bilar som ska anses vara miljöbilar. Förmånsvärdet för bilar som inte är miljöbilar bör höjas. Miljözoner bör kunna införas i fler städer där endast miljöbilar får köra. Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar främjas till exempel genom enklare parkeringsregler, och eldrivna lätta lastbilar, taxi och personbilar kan främjas genom slopande av trängselskatt. En dubbdäcksavgift kan bidra till att minska utsläppen av partiklar, vilket skulle förbättra luftkvaliteten i storstäderna.

Att fler cyklar istället för att ta bilen till jobbet är bra för klimatet och för folkhälsan och måste på olika sätt främjas. Genom bättre cykelinfrastruktur underlättas cykelpendling. Därtill vill vi se över vissa skatteregler för att öka incitamenten för cykelpendling.

De offentligfinansiella effekterna av en omvänd miljöbilsbonus, reformerat reseavdrag, höjt förmånsvärde, forskning kring klimatsmarta transporter, investeringar i

laddinfrastruktur samt en dubbdäcksavgift redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Flyg, tåg och båt

Svenskarna reser allt mer, vilket är positivt i en globaliserad värld. Liberalerna vill inte förhindra resandet i sig utan fokusera på att minska utsläppen. Flyget måste liksom andra transportslag i ökad grad stå för sina klimatkostnader.

Den nuvarande flygskatten beskattar idag alla flygresor lika oavsett utsläppsnivåer eller hur mycket biodrivmedel som finns i tanken. Vi säger nej till denna flygskatt på resande men vill införa en avgift på utsläpp istället för på resande. Genom en avgift på flygets utsläpp ökar flygbolagens incitament att minska sina utsläpp. De flyg som släpper ut mer ska helt enkelt betala mer än de som släpper ut mindre. Teknikutvecklingen går framåt och ett modernare flygplan släpper ut betydligt mindre än äldre modeller.

I väntan på en europeisk skatt på flygets utsläpp vill vi att fler plan ska flyga på biobränsle. Vi vill också införa en obligatorisk klimatdeklaration vid köp av flygresor för att underlätta för konsumenten.

Om fler väljer tåg istället för flyg eller bil kan utsläppen minska. Järnvägen ska prioriteras i fråga om underhåll men det behövs också kompletterande stråk och nya spår för att lösa upp flaskhalsar och öka effektiviteten. Det finns många exempel på sträckor där mindre åtgärder kan ge ökade transportmöjligheter och betydlig klimatnytta.

Ur klimatsynpunkt är det bra att transportera stora godsflöden på vatten i förhållande till t.ex. väg. Godstrafik till sjöss ska därför välkomnas. Fartyg som drivs med fossila drivmedel betalar i dag ingen energiskatt för bränslet men dock om de laddar batterierna med landström. Nedsättningen som finns i dag omfattar enbart större fartyg. Detta hämmar omställningen från fossila drivmedel till förnybar el inom sjötrafiken. Nedsättningen av energiskatten på el bör därför gälla även för mindre fartyg.

Fossilfri elproduktion

Världens elproduktion måste ställas om till att bli fossilfri. Liberalerna välkomnar ny teknik och det pågår en snabb teknisk utveckling på energiområdet liksom utvecklingen av nya tjänster och affärsmodeller. Det finns en stor efterfrågan och potential att fortsätta bygga ut energi från till exempel sol, vind och vatten.

Omställningen till ett klimatsmart samhälle bygger också på att använda mer fossilfri el. Det handlar till exempel om en mer eldriven transportsektor och mer ren el inom den tunga basindustrin. Det centrala är att elproduktionen är fossilfri.

Sverige behöver en klimatsmart, utsläppsfri och trygg elförsörjning till konkurrenskraftiga priser. Vi har redan idag en elproduktion med låga utsläpp tack vare vattenkraft, kärnkraft och förnybart medan till exempel många EU-länder är beroende av kol och gas. För oss är det centrala att elproduktionen är fossilfri och att utbyggnaden ska drivas av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs. Samhällsekonomiskt är det betydligt billigare att bestraffa det som ska bort snarare än att subventionera det som ska in. Förnybar elproduktion ska välkomnas men ska vara ett medel för att uppnå billig och miljövänlig elproduktion och inte vara ett mål i sig själv.

Kärnkraften behövs för klimatets skull, vilket även FN:s klimatpanel lyfter fram. Sverige ska inte gå i motsatt riktning. Vi måste behålla vår kärnkraft och även välkomna att den utvecklas. Vi kan därför inte stå bakom Energiöverenskommelsen. Vi vill riva upp beslutet om 100 procent förnybart elsystem till år 2040 för att ersätta det med ett mål om fossilfri elproduktion. Vi ser med oro på Tyskland, som trots enorma och kostsamma satsningar på förnybar energi blivit allt mer beroende av kol och gas när kärnkraften lagts ner. Detta är allt annat än klimatsmart.

I vår motion om en klimatsmart och stabil elproduktion utvecklas vår politik i dessa frågor.

Industrins klimatpåverkan

Sveriges välfärd och tillväxt är beroende av en konkurrenskraftig industri. Samtidigt står delar av industrin för en stor del av våra koldioxidutsläpp, och alla insatser för att minska utsläppen är viktiga. Det behövs forskning och utveckling för att få fram klimatsmarta lösningar som på ett effektivt sätt får ner industrins utsläpp. Till exempel pågår intressanta projekt för att på sikt kunna tillverka järn utan utsläpp av koldioxid till atmosfären, något som bland annat kräver tillgång till mycket fossilfri el.

Det behövs en hållbar gruv- och mineralnäring där kloka avvägningar görs mellan olika samhällsintressen och där skydd av miljö och natur ska väga tungt. Det finns dock skäl att se över skyddet ytterligare.

De offentligfinansiella effekterna av forskning och utveckling för att minska industrins utsläpp redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Naturvård och biologisk mångfald

Naturen och den biologiska mångfalden måste skyddas och bevaras. Det är viktigt för allt levande på jorden och för kommande generationer. Vi, liksom växter och djur, är beroende av naturen och den biologiska mångfalden för vår överlevnad och vi har ansvar för att förvalta miljö och natur så att vi lämnar en värld i ekologisk balans till kommande generationer.

Den mest värdefulla naturen måste skyddas, till exempel genom naturreservat och nationalparker. Allemansrätten ska värnas för olika typer av friluftsliv och är en viktig grund för naturturism. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd. Vi vill reformera strandskyddet för att möjliggöra fler strandnära bostäder i områden där inte exploateringstrycket är särskilt hårt, men Liberalerna är samtidigt en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd som gagnat Sverige väl, både för allmän tillgänglighet längs våra stränder och för skydd av biologisk mångfald.

Utrotningshotade djur och växter måste skyddas genom fridlysning eller restaureringsinsatser och Artdatabankens viktiga arbete ska värnas. Sverige ska ha livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren: björn, järv, lo, varg och kungsörn. Den regionaliserade rovdjursförvaltningen ska fortsätta, och dialog med lokalbefolkningen i berörda områden är en viktig del.

För att bevara den biologiska mångfalden behövs också satsningar på att bekämpa invasiva främmande arter. Det handlar till exempel om lupiner, jättebjörnloka, mårddhund, amerikansk hummer och signalkräfta.

De offentligfinansiella effekterna av restaureringsinsatser och att bekämpa invasiva arter redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Skogen

Skogen renar luften som vi andas och upprätthåller balansen i atmosfären. Skogen är helt central när det gäller att ta upp koldioxid och motverkar klimatförändringar samt är avgörande för den biologiska mångfalden. Svensk ekonomi är beroende av skogsnäringen, och skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas.

Den svenska skogspolitiken vilar på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Både staten och skogsnäringen har ett stort ansvar att skydda skogens ekosystem, bevara den biologiska mångfalden och slå vakt om naturvård och miljöhänsyn. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka. Det behövs mer forskning kring frågor om alternativa bruks- och avverkningsmetoder.

Åganderätten är central utifrån att det man äger vårdar man. Vi vill göra en översyn av en rad regler för att stärka incitamenten för hållbart skogsbruk som förbättrade ersättningsmodeller för att formellt skydda värdefull skog, översyn av tillämpningen av artskyddsförordningen och reglerna kring nyckelbiotoper. Vi vill i större utsträckning utnyttja möjligheten med statligt ägd utbytesmark.

Den mest värdefulla skogen och nyckelbiotoper ska skyddas genom naturreservat och nationalparker. De kvarvarande naturskogarna, eller gammelskogarna, måste skyddas. De offentligfinansiella effekterna av att skydda mer naturskog redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här. Idag är cirka fem procent av den produktiva skogsmarken i landet skyddad. Därutöver tillkommer ungefär fem procent frivilligt skyddad areal. Denna areal måste öka.

Hav och vatten

Haven är jordens lungor och skafferi. För att bekämpa fattigdom och för att rädda klimatet måste haven må bra. Dessvärre håller haven på att förvandlas till soptippar, och viktiga fiskebestånd riskeras på grund av alltför aggressivt fiske.

Miljösituationen i våra hav och vattendrag är kritisk på grund av utsläpp, övergödning och exploatering. Utsläppen i hav och vattendrag måste minska. Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd. Det behövs en rad insatser för att förhindra att till exempel plast och läkemedel sprids i våra vatten. Användningen av handelsgödsel måste minska då det bidrar till övergödning av våra vatten. I enlighet med principen om att förorenare betalar vill vi införa en läckageskatt för jordbruket.

Havet är en stor resurs som måste nyttjas långsiktigt hållbart genom en ansvarsfull förvaltning. Fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Havet kan då bli en betydande förnybar resurs som skapar tillväxt och jobb. Konsumenten kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk genom att göra

medvetna val vid köp av fisk och skaldjur. Vi välkomnar tydlig och enkel märkning, som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskbestånd och klimatpåverkan.

Plast och skräp i haven vållar stor skada på fåglar, fiskar och däggdjur. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan, vilket är skadligt för människor, djur och natur. Liberalerna vill att konkreta åtgärder vidtas på kommunal nivå för att begränsa spridningen av plast. Det handlar om minskad användning av plast, mer återvinning och åtgärder för att hindra plast från bland annat konstgräsplaner att spridas ut i vattendrag. Vi anser också att den svenska havskusten återkommande bör städas från skräp såsom plast, vilket bör leda till renare stränder men också gröna enkla jobb.

Stranderosion leder till att stränder försvinner ut i havet. Situationen längs de sydsvenska kusterna är på sina ställen kritisk. Och allt tyder på att situationen kommer att förvärras bland annat på grund av hårdare väderlek som följer med klimatförändringarna. Viktiga naturvärden liksom turistintressen och rekreationsområden riskerar att gå förlorade. För människor som bor i riskområden kan det innebära en personlig tragedi då hus och egendom försvinner ut i havet. Staten måste ta ett ökat ansvar för att bekämpa stranderosionen. Det behövs en aktiv kustpolitik som bygger på forskning och kunskap och på samverkan mellan de berörda kommunerna liksom med statliga aktörer.

De offentligfinansiella effekterna av att införa läckageskatt, städa stränder och bekämpa stranderosion redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Mer att vinna på att återvinna

Utnyttjandet av nya naturresurser måste minska och återanvändningen av material öka. Ekonomiska incitament i form av grön skatteväxling bidrar till en nödvändig omställning.

Återvinningen av material måste ständigt förbättras. Producenter ska ha ett stort ansvar för att produkter enkelt kan återanvändas eller att de ingående materialen kan återvinnas. Produktens design spelar en viktig roll för att underlätta att produkten återanvänds eller återvinns. Livslängd och hållbarhet är centralt.

Användningen av plast måste minska och återvinningen öka. Plast har dessvärre en väsentligt lägre återvinningsgrad än t.ex. glas, metall och papper. Här måste högre krav ställas på producentledet. Vi välkomnar också arbetet på EU-nivå med en plaststrategi inklusive förbud av vissa engångsartiklar av icke-återvinningsbar plast samt kommissionens förslag på att införa en plastavgift på icke-återvunnen plast i medlemsländerna. Det kommer att driva på medlemsstaterna att öka takten i återvinningen och att vid behov införa nationella plastskatter. Vi vill redan nu införa en nationell plastavgift på plastpåsar. Vi välkomnar att många företag inom handeln redan tagit initiativ som visar på att användningen av plastpåsar minskar.

Återanvändningen av textilier måste öka, och garantitiden för kläder bör förlängas. Vidare behövs mer forskning kring hur fibrer från utslitna textilier ska kunna återanvändas i större omfattning.

De offentligfinansiella effekterna av att införa en plastavgift redovisas i Liberalernas budgetalternativ för 2019, varför formella yrkanden inte läggs här.

Avfall, miljöföroreningar och kemikalier

Avfallets miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Avfallspolitiken måste förebygga och förhindra att tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen sprids i naturen.

Miljöföroreningar i marker är en miljörisk som dessutom förhindrar en effektiv markanvändning. Förorenade områden måste saneras och återställas, framförallt områden som kan användas till bostadsbyggande samt områden som är särskilt angelägna från risksynpunkt.

Ett Sverige fritt från gifter kräver en effektiv lagstiftning, ekonomiska styrmedel och förbättrad marknadstillsyn. Det gäller giftiga konsumentprodukter med särskilt fokus på produkter riktade mot barn, till exempel leksaker och kläder. Kemikalielagstiftningen ska utgå från försiktighetsprincipen. Den europeiska kemikalielagstiftningen behöver skärpas, och särskild hänsyn tas till barns och ungas känslighet.

Jordbrukets miljöpåverkan

Inom jordbruket behövs en rad insatser för att minska utsläppen. Svenskt jordbruks utsläpp kommer till stor del från metan från idisslande djur, användningen av fossila bränslen och indirekt från tillverkningen av mineralgödsel och foder. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård, öppna landskap och bevarande av den biologiska mångfalden. Det behövs ett tydligare fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald.

Höga miljö- och djurkrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion. Svensk mat är klimatsmart och produceras med god djuromsorg och miljöhänsyn, och detta är en konkurrensfördel som måste värnas.

Avkastningen kan öka på ett miljövänligt sätt genom att anpassa växtsorter, brukningsmetoder och näringsämnen efter lokala förhållanden. Utifrån ett klimatperspektiv kan bioteknik (GMO) spela en avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.

Livsmedelsproduktionen, oavsett om den är konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan, inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler.

För att minska köttkonsumtionens klimatpåverkan behöver köttproduktionen förbättras ur ett miljö- och klimatperspektiv, men köttkonsumtionen behöver också minska. Marknadsdriven märkning och certifiering av varor är positivt och vi ser gärna en obligatorisk klimatomärkning när det gäller vissa varor, såsom visst kött. Metan ökar den globala uppvärmningen, och ett sätt för att minska metangasutsläppen är att omvandla metangas från bland annat gödsel till el och värme.

Många av de miljöproblem som jordbruksproduktionen leder till, som övergödning och minskad biologisk mångfald, beror på tillförseln av näringsämnen via gödslingen. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem. För att effektivisera och minska användningen av sådan gödsel vill vi att en läckageskatt införs.

Vi måste slänga mindre mat, och det avfall som trots allt blir måste tas tillvara på bästa sätt, till exempel biogasproduktion. Hushållen måste uppmärksammas på vikten av minskat matavfall. Allt fler kommuner agerar aktivt för att återvinna matavfall, inom hushållen och inom kommunens olika storkök, och detta bör öka. Avfallet kan sedan

användas för framställning av biogas som kan användas som fordonsbränsle eller till produktion av el och värme.

Jan Björklund (L)

Tina Acketoft (L)

Gulan Avci (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Joar Forssell (L)

Roger Haddad (L)

Fredrik Malm (L)

Lina Nordquist (L)

Johan Pehrson (L)

Arman Teimouri (L)

Allan Widman (L)

Maria Arnholm (L)

Juno Blom (L)

Bengt Eliasson (L)

Helena Gellerman (L)

Robert Hannah (L)

Maria Nilsson (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Barbro Westerholm (L)